

* शिरःप्रदान n. das Hingeben des Kopfes, — des Lebens.

* शिरःफल m. Cocosnusbaum.

* शिरःम m. Kopphaar.

शिरःप्रवेद m. (Ind. St. 15, 331, 441) und °वेदन n. das Kopfabschlagen, Kopfabreißen.

शिरःशाटक Kopfbinde, Turban RĀGAT. 6, 100.

शिरःशिल n. N. pr. einer Festung.

शिरःप्रल n. heftiger Kopfschmerz KĀMPAKA 303.

शिरःशेष Adj. von dem nur der Kopf übrig blieb; m. Bez. Rāhu's.

°शिरःश्रित् Adj. am oberen Ende von — befindlich Çiç. 20, 32.

शिरःम् n. 1) Haupt, Kopf. Acc. mit दा den Kopf —, d. i. das Leben hingeben; mit धर den Kopf in die Höhe halten; mit वरु den Kopf hoch tragen, stolz sein; mit dem Caus. von वर्त् den Kopf hinhalten, so v. a. sich zur Strafe bereit erklären (wenn der Andere durch ein Gottesurtheil gereinigt wird).

In dieser Verbindung wird aber शिरम् wie शीर्ष durch Geldstrafe erklärt und वर्तय in der Bed. von मङ्गी-कर gefasst; vgl. Comm. zu Vishnus. 9, 20. Instr. mit प्रकृ, धा (Çiç. 16, 16), धर, वि-धर, भर, वरु auf den Kopf legen, auf dem Kopfe halten, — tragen; mit कर auf den Kopf legen, so v. a. ehrerbietig entgegennehmen, in hohen Ehren halten; mit प्र-प्रकृ, गम्, मभि-गम्, या, प्र-नम्, नि-पत्, प्रणि-पत् mit dem Kopfe berühren, — sich verneigen u. s. w. Loc. mit कर und नि-धा (179, 10) auf den Kopf legen; mit स्या sich auf dem Kopfe befinden und auf Jm's K. hängen, so v. a. nahe herverstehen und hoch über — (Gen.) stehen. — 2) das obere Ende, Spitze, Gipfel, Vordertheil. युद्धम् so v. a. Vordertreffen Çiç. 19, 22. — 3) Anfang (eines Liedes, Spruches). — 4) Haupt, so v. a. der Oberste, Erste. — 5) Bezeichnung des Spruches चापो ज्योतिरापो ऽमृतम् BAUDH. 4, 1, 28. Vishnus. 35, 9. JĀGĪ. 1, 33. VASISHTHA 23, 13. Pl. 21, 6. fgg. — 6) Name eines Sāman LĀṬI. 10, 9, 5. इन्द्रस्य शिरः ĀRSH. Bn.

शिरः = शिरम् in सकृत्शिरःसोदर.

शिरःसिन् m. (adj. Comp. f. स्त्री) Kopphaar KĀ. 201, 24 (338, 3).

शिरःसिंहकृ m. dass.

शिरःस्क 1) am Ende eines adj. Comp. (Nom. abstr. °त्व n.) = शिरम् 1) 3) und 5) (KULL. zu M. 2, 83). — 2) m. (*n.) Helm HEM. PAR. 1, 85.

शिरःस्तम् Adv. aus dem Kopfe, vom H. her, vom K. an, zu Häupten (niederlegen).

शिरःस्त्र n. Helm 321, 6. VIKRAMĀNVAĪ. 15, 76. HEM. PAR. 1, 84.

शिरःस्त्राण n. 1) dass. — 2) * Schädel RĀGĀN. 18, 76.

शिरःस्नात Adj. = शिरःस्नात MBu. 13, 104, 70.

* शिरःस्पद im Gegensatz zu मधस्पद.

* शिरःस्य्, °स्यति = शिर इच्छति.

* शिरःस्य 1) Adj. = शिर इव. — 2) m. Kopphaar und sauberes H.

शिरःस्य Adj. auf dem Kopfe befindlich und über Jm's Haupte schwebend (in übertragener Bed.) Spr. 7734.

शिरःस्थान n. Hauptort.

शिरःस्थित Adj. im Schädel befindlich, — gebildet (Laut) ÇIKSUĀ 37 in Ind. St. 4, 108.

शिरःस्नात Adj. der sich den Kopf gereinigt —, — parfümirt hat HARIV. 1289. R. 5, 3, 29. 6, 99, 6. MĀK. P. 34, 36.

शिरःस्नान n. das Reinigen —, Parfümiren des Kopfes VARĀB. BṚH. S. 77, 4, 5. MĀK. P. 34, 35. BUĀG. P. 3, 23, 31.

शिरःस्त्रज्ञ f. ein auf dem Kopfe getragener Kranz HEMĀDRI 2, a, 87, 7.

शिरा f. und शिराल Adj. = मिरा und मिराल.

* शिरि Adj. und m. = किंनर, कृत्तर, शलभ, खड्ग, शर.

शिरिणा f. etwa Versschlag, Kammer. Nach NICU. Nacht.

शिरिन्विठ m. nach JĀSKA Wolke.

शिरिशिरा onomatop. mit नू zwischen ĀPAST. ÇR. 9, 6, 10.

शिरिशिराय्, °यते zischen Comm. zu ĀPAST. ÇR. 9, 6, 10.

शिरिष 1) m. Acacia Sirissa RĀGĀN. 9, 58. n. die Blüthe. — 2) * m. Pl. N. pr. eines Dorfes PAT. zu P. 1, 2, 51.

शिरिषक 1) m. N. pr. eines Schlangendämons. — 2) * f. °षिका ein best. Baum MADANAV. 62, 70. BUĀYAPR. 1, 286.

* शिरिषपत्ता f. eine weiss blühende Kaṭabhl RĀGĀN. 9, 152.

* शिरिषिक Adj. von शिरिष.

शिरिषिन् 1) m. N. pr. eines Sohnes des Viçvāmitra. — 2) * f. प्रिषा eine an Çirisha reiche Gegend.

शिरिगत Adj. = शिरःस्थित ÇIKSUĀ 37 in Ind. St. 4, 108.

शिरिगद m. Kopfkrankheit.

* शिरिगृह n. ein Zimmer auf dem Dache eines Hauses.

शिरिगौरव n. ein schwerer Kopf.

शिरिद्योर्वे n. Sg. Kopf und Nacken MAITR. S. 1, 11, 6 (167, 12).

शिरिघात m. ein Schlag auf den Kopf.

शिरोत्त n. Pl. Kopphaar.

* शिरोत्तान् n. gaṇa राजदत्तादि.

शिरोत्वर m. Fieber mit Kopfschmerz.

शिरोदात्मन् n. Kopfbinde.

शिरोदुःख n. Kopfschmerz.

शिरोधर m., gewöhnlich °धर f. (adj. Comp. l. स्त्री) Nacken, Hals.

शिरोधरणीय Adj. auf dem Kopfe zu tragen und hoch in Ehren zu halten DBŪRTAS. 2, 6.

शिरोधामन् n. Kopfende (eines Bettes) KĀ. 18, 19, 20. v. l. शिरोभाग.

शिरोधायि Adj. = °धरणीय BŪM. V. 1, 26.

शिरोधि m. Nacken, Hals Çiç. 5, 65.

शिरोधूनन n. das Schütteln des Kopfes.

शिरोध m. Nacken, Hals.

शिरोमति f. Verneigung des Hauptes Spr. 1716.

शिरोन्यास m. das Hängenlassen des Kopfes KĀRAKA 6, 23.

शिरोपस्थायिन् Adj. = शिरोवर्तिन् NĀRADA (a.) 2, 1, 269.

शिरोस्ति f. MĀN. GRU. 2, 1 fehlerhaft für शिरो-स्ति. Statt dessen शीर्षात् AV. 12, 2, 20.

* शिरोबोज n. gaṇa राजदत्तादि in der KĀç.

* शिरोभव m. Kopphaar GAL.

शिरोभाग m. 1) Gipfel (eines Baumes). — 2) Kopfende (eines Bettes) KĀ. (1793) 29, 6 (v. l. शिरोधामन्). HARSHA. 92, 5. 113, 9. शयनीय° KĀ. 80, 1 (145, 14).

शिरोऽनिताय m. Kopfschmerz MBu. 3, 297, 70. SUGR. 2, 319, 4.

शिरोभूषण n. Kopfschmuck.

शिरोभूषणाय्, °यते einen Kopfschmuck bilden.

शिरोमणि m. 1) ein auf dem Kopfe getragenes Juwel, Diadem. In übertragener Bed. so v. a. die Krone von, der Erste —, der Schlimmste unter (Gen. oder im Comp. vorangehend) HEM. PAR. 1, 322, 390. UTTAMAĀ. 91. Nom. abstr. °ता f. 147. — 2) Titel verschiedener aussergewöhnlicher Werke S. S. S. 2. Opp. Cat. 1. °ज्जाटन n. und °ज्याज्या f. ebend. — 3) Bez. bekannter ausgezeichneter Gelehrter.

शिरोमणिमधुरानाथीय n. Titel eines Werkes Opp. Cat. 1.

* शिरोमर्मन् m. Wildschwein.

शिरोमात्रावशेष Adj. von dem nur der Kopf übrig geblieben ist (Rāhu).

शिरोमुख n. Sg. Kopf und Gesicht Āçv. GAṆ. 4, 3, 20.

शिरोमिलि m. Diadem als Bez. einer bekannten bedeutenden Persönlichkeit.

शिरोरत्निन् m. Leidiener —, Trabant eines Für-